

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 5. decembra 1935.

Štev. 126.

V preudarek

Ceprav je treba na splošno priznati, da je slovensko trgovstvo že po svoji tradiciji stanovsko zavedno, pa je treba tudi odkrito povedati, da je ta zavednost dostikrat še mnogo premajhna in nezadostna za naloge, ki jih mora izvesti trgovstvo, če hoče, da bodo njegove pravice varovane.

Tako se n. pr. dostikrat slišijo pritožbe nad prispevki, ki jih je treba plačevati za stanovske organizacije. Čeprav ti prispevki nikakor niso veliki in v nobenem razmerju s prispevki, ki jih n. pr. plačujejo delavci za svoje organizacije, je vendar mnogo trgovcev, ki plačujejo te prispevke neredno ali pa celo raje izstopijo iz svoje lastne organizacije, kakor pa da bi plačevali te prispevke. Kar naravnost je treba povedati, da ti trgovci slabo razumejo svoje lastne interese. Kajti samo te organizacije branijo interese trgovca in zagovarjajo njegove pravice in če teh organizacij ne bi bilo, bi davčno breme padlo na trgovca v še čisto drugačni meri. Naj samo preudarimo vsi trgovci, kaj so storile te njih organizacije za njih interese samo v času odmere davkov. Naj primerjajo prvotne davčne predloge z onimi, ki so bili sprejeti od davčnih odborov in priznati morajo, da so se jim njih organizacije kar vzorno rentirale. Pa tudi v vseh drugih važnih vprašanjih so storile stanovske organizacije trgovstva svojo dolžnost. Storile pa bi jo v še večji meri, če bi imele te organizacije več sredstev, če bi mogle svoje delo še razširiti. Brez zadostnih sredstev pa ne more nobena organizacija dosegati velikih uspehov. Zato slabo pojmuje svoje lastne interese, kdor ne daje svoji organizaciji njej potrebnih sredstev.

Treba samo pogledati, kako tudi najslabše plačani delavci pojmujejo svojo dolžnost za organizacijo. Komaj imajo toliko, kolikor potrebujejo za življenje, a kljub temu izpolnjujejo svojo dolžnost do organizacije v redu. Kako mogočne in vplivne bi bile stanovske organizacije trgovcev, če bi ti plačevali sorazmerno le polovico tega za svoje organizacije, kakor plačuje delavec za svojo!

Seveda je tudi res, da je danes slovenski trgovec z narodnim, kulturnim in socialnim davkom tako obremenjen, da mora svoje prispevke za organizacije in za razne dobrodelne akcije omejiti. Toda zadnja, ki bi smela trpeti od te redukcije prispevkov, bi morala biti lastna stanovska organizacija. Pri podpiranju organizacij bi moral trgovec pokazati že malo več zdravega egoizma, kakor ga pa prikazuje in v prvi vrsti bi moral skrbeti za lastne organizacije in šele potem, ko so te dobro podprte, naj bi prišle na vrsto druge. Prepričani pa smo tudi, da bi se potem tudi zahteve trgovstva v javnosti bolj upoštevale, ker danes se je že skoraj v širokih slojih ud-mačilo naziranje, da ima trgovec samo to pravico, da vedno in ob vsaki priliki daje, da pa drugih pravic kratkomalo nima. Zaradi prevelike darežljivosti javnost niti več ne ceni prav prispevkov iz trgovskih vrst, tako pa jih bo bolj cenila, ko bodo postali bolj redki, ko jih bo pogrešala. Tudi zato: najprej lastne organizacije, potem šele vse druge!

Odkrito besedo pa je treba spregovoriti tudi glede stanovskega tiska trgovstva. Organizacija javnega življenja je danes takšna, da je veljava vsakega stanu v javnosti direktno odvisna od njegovega tiska. Zato skušajo tudi že najmanjše organizacije, da si ustvarijo vsaj skromno lastno glasilo, kajti sicer javnost sploh ne izve za njih zahteve. Trgovstvo, ki je od nekdaj zavzemalo in zavzema med gospodarskimi stanovi vodilno mesto, pa mora še posebej imeti vpliven in zato močan tisk, ker mora poteg svojih lastnih braniti še interese gospodarstva. In tak tisk bi slovensko trgovstvo tudi lahko imelo, ne le po svoji številčnosti, temveč tudi po svoji materialni moči. Zadostovalo bi, če bi vsak trgovec izdal le polovico, ali tudi manj tega, kar

izdaja za druge liste, za svoje stanovsko glasilo, pa bi bilo to močno in razširjeno. Če bi pa izdal tudi le četrtino tega, kar izda za inserate v drugih listih, za inserate v lastnem listu, pa bi moglo imeti njegovo glasilo obseg, da bi mu popolnoma zadostovalo. Toda žalostna resnica je, da so nekateri trgovci naročeni na vse mogoče liste, le ne na lastno stanovsko glasilo! Naj se pa ti trgovci potem tudi ne čudijo, če nima njih list te moči, kakor bi bilo potrebno, da bi s popolnim uspehom branil interese trgovstva.

Ne pozabljati na lastne stanovske interese, to mora postati življenjsko pravilo slovenskega trgovstva in potem bodo tudi naše njegove zahteve oni odmev, ki je potreben, da bo slovenska trgovina zopet napredovala. Več treba žrtvovati za lastne organizacije, bolj je treba delati za lastni tisk in potem bo prišel čas, ko trgovec ne bo imel le dolžnosti do celote, temveč tudi pravice, ki mu gredo na podlagi njegovega dela za napredek vsega narodnega gospodarstva.

Gospodarske zbornice in zadruge

Malo pojasnila »Slovenec«

»Slovenec« se je spodtaknil ob resolucijo gospodarskih zbornic glede novega združnega zakona. Po stvarnem citatu resolucij pravi, da ta resolucija dokazuje, da trgovci niso le proti konzumnemu združništvu, temveč da tudi ostalega združništva ne vidijo radi. To da sledi iz zahteve resolucij, da bi morala biti obrestna mera kreditnih zadrug vsaj za 1 odstotek nižja ko vseh drugih denarnih zavodov. Tudi zahteva po nekakih občinskih in okrajnih zadrugah je nerazumljiva. Čudno zveni »Slovenec« tudi poudarjanje po potrebi obligatorične revizije, ko pa so zadruge edine gospodarske organizacije v državi, ki imajo obvezno revizijo uvedeno. Končno da so tudi popolnoma upravičene davčne ugodnosti zadrug, ker te ne iščejo koristiti za sebe in zato tudi niso nobene pridobitne družbe. Ne samo socialno-politični, temveč tudi razlogi pravičnosti govore za to, da se zadrugam ne delajo nobene ovire in da ne bodo upošteevane zahteve zbornic, da se zadruge izenačijo z drugimi podjetji, katerim je lastni dobiček edini in glavni namen.

Ta izvajanja »Slovenca« potrebujejo na vsak način nekoliko pojasnila in tudi korekture.

Predvsem moramo ugotoviti, da je bila resolucija o novem združnem zakonu sprejeta na konferenci trgovsko-industrijskih zbornic, ne pa le na konferenci trgovskih zbornic. Zato je tudi čisto napačno pisati tako, kakor da bi bili edino trgovci sprejeli resolucijo proti privilegijem zadrug. O tej resoluciji so odločali tudi zastopniki naših denarnih zavodov, industrije in vseh obrtov, ki so vključeni v trgovskih zbornicah. »Slovenec« izvajanja, ko da so nastopili edino trgovci proti privilegijem zadrug, so torej čisto neutemeljena.

A napačna tudi stvarno. Kajti v resoluciji se v 4. točki izrečno poudarja, da se morejo ugodnosti dajati le zadrugam, ki služijo javnim interesom. In v ostalih odstavkih te točke se tudi naštevajo zadruge, katerim se morejo še nadalje priznavati razni privilegiji. To so vse produktivne, kreditne in zdravstvene zadruge. V resoluciji se nato ponovno poudarja, da se morejo tem zadrugam dovoliti davčne in tudi druge ugodnosti.

Po tem jasnem in nedvoumnem besedilu resolucije je pač več ko čudno, kako more »Slovenec« zapisati, kakor da bi se izrekle zbornice sploh proti združništvu, ko pa vendar ne odrekajo zadrugam razen konzumnim niti pravice do privilegijev!

Osvetliti pa moramo še nekatere druge konkretne trditve »Slovenca«. Kakšno zastopavljanje kreditnih zadrug je to, če se zahteva, da je njih obrestna mera za 1 odstotek nižja ko v drugih denarnih zavodih. Za zavode, ki niso nobena pridobitna podjetja, ki uživajo zato tudi znatne davčne ugodnosti, ni vendar nekaj nezasišane, če imajo nižjo obrestno mero. Dejansko so jo v Sloveniji tudi zadruge navadno imele, ker so tudi zahtevale od svojih dolžnikov nižje obresti. Saj v tem je vendar vsa velika zasluga kreditnih zadrug, ker so dajale manjše obresti in zato mogle tudi manjše zahtevati. Res ne razumemo, kje naj tiči v

tej zahtevi po nižji obrestni meri zastopavljanje!

»Slovenec« je tudi prezrl, da je bila resolucija sklenjena na konferenci vseh zbornic v državi, da je zato tudi resolucija namenjena za vso državo in ne le za Slovenijo. Če bi to upošteval, potem bi se morda tudi spomnil, koliko je že morala naša država dati denarja za sanacijo raznih zadrug, kjer so bili izgubljeni milijoni tudi zaradi očitno slabega gospodarstva. Ali je potem zahteva, da mora biti vsaka zadruha vključena v eni revizijskih zvez res tako nezasišana? Ali ni mar to zahteva, ki jo solidni združniki sami zahtevajo?

Končno bi spomnili »Slovenca« še na uvod resolucije, ki ji daje nekako idejno podlago. V tem uvodu se najprej konstatira, da novi načrt združnega zakona ni bil predhodno predložen v izjavo zbornicam,

Fr. Zelenik:

Za vsakega nekaj

Pregovor sicer pravi, da vsem ljudem ni mogoče ustreči. Tudi jaz si nikakor ne domišljam, da bi razumel umetnost, da bi ustrešel vsakomur, temveč vem le, da vsi ne bodo zadovoljni z mojim delom, temveč ga bodo obirali. Nič jih ne bo motilo, da sem vse prosil nasvetov in prispevkov, pa so vsi bili tihi, niso ničesar dejali in nič svetovali.

Potrudil sem se, da bi nudil več ali manj vsem pripadnikom raznih panog trgovskega poklica in tudi mnogim drugih poklicev. Zopet sem zbral v priročni knjižici novo gradivo za samostojnega trgovca, trgovskega nastavljenca in trgovskega potnika in zastopnika vseh strok.

Podčeljski trgovci imajo poleg trgovine navadno še gostilno in mnogi tudi kmetijo. Ti najdejo med vsebino knjižice posebno dobre podatke za svoje stroke. Vmes so tudi podatki, s katerimi morejo svetovati svojim odjemalcem glede postranskega ali priložnostnega zaslužka. Nekaj je v knjižici tudi za trgovce, kateri se pečajo z lovom, potem za radio-poslušalce, železničarje, kovinarje in druge.

Mogoče se boste vpraševali, zakaj so podatki o velikosti mest in trgov. Ti podatki služijo veletrgovinam in njenim potnikom in zastopnikom, da lahko presoajo, kakšen posloven uspeh je mogoč in koliko časa se sme in mora porabiti za obdelovanje katerega kraja. Podatki o dnevnem času služijo tistim radioposlušalcem, kateri imajo aparate za vse tri skupine valovnih dolžin. S pomočjo podatkov o dnevnem času se lahko izračuna, kedaj oddaja katera izvenevropska postaja po našem času.

Računstvo igra v trgovskem življenju važno vlogo. V knjižici so navedene razne ugodnosti v množanju. Želim, da bi trgovec rabil le množenje. Čim manj naj potrebuje deljenje. Slabo je, če mora svoj zaslužek deliti s kom. Ta naj bi nikoli ne bil plačila nezmožen odjemalec.

Potni troški so danes težko breme za vsakega trgovskega potnika in zastopnika, pa mu bodo dobro služili zgoraj omenjeni podatki o krajih, pa tudi podatki o prazni-

kakor bi moral biti v smislu § 1. in 3. uredbe o zbornicah. Zakaj se ni to storilo?

Novi načrt o zadrugah sloni na napačnih osnovah, ter je izraz idolatrije do zadrugarstva, ki nima niti teoretične niti praktične upravičenosti. Pri nas se je namreč v zadnjem času povzdigovalo združništvo ko da bi bilo edino odrešujoče gibanje. — Od njega se pričakuje izhod iz vseh kriz in že samemu imenu zadruge se pripisuje neka posebna moč. In zato so se dajale zadrugam vedno nove ugodnosti, pa čeprav so bile te v škodo državni blaginji in tudi za druge stanove, tako zlasti za male trgovce. To velja posebno za konzumne in nabavljalne zadruge, ki uničujejo samostojne davkoplačevalce in ogrožajo obstoj pomembnega dela našega srednjega stanu. Te velike ugodnosti, ki jih uživajo konzumne zadruge, bi bile opravičljive le, če bi njih delo res koristilo narodnemu gospodarstvu, državi in javnosti. Toda teh koristi ni! Zato pa je tudi nedopustno, da se v času, ko vse prebivalstvo trpi pod težo silnih davkov, ko se znižujejo drž. nameščencem plače, žrtvujejo davčni dohodki interesom konzumnih in nabavljajnih zadrug!

K temu krepko argumentiranemu uvodu resolucije bi le še to dostavili, da je čas, da se začne delati razlika med zadrugami in med tudi-zadrugami. Ni vse zlato, kar se sveti, a tudi ni vse zadruga, kar se skriva pod tem imenom. Takšnih dokazov doživljamo dosti vsak dan in zato naj se tudi idolatrija z združništvom neha.

Naj pa bo tudi že enkrat konec onega nelepega manevra, da se skuša razkrižati kot sovražnik združništva vsak, kdor se upira neupravičenim privilegijem nekaterih zadrug!

kih, da ne bo kje radi praznika po potrebnem sedel in zapravljaj čas in denar.

Nabavite oziroma naročite si pri Trgovskem društvu »Merkur« v Ljubljani »Trgovski koledar« za leto 1936. To je knjižica, o kateri govorim v tem članku. Vsako leto priobčim kaj novega, kar služi za dolgo dobo, ne samo za eno leto. Vsi Trgovski koledarji vseh let so trajni svetovalci s svojo vsebino, vsak letnik ima med drugim nekaj, kar vedno prav pride. Vsak koledar služi tedaj za več let, ne samo za eno leto.

Nadalje priporočam vsem trgovcem in vsem kupecem koledarja, da kupujejo in naročajo pri tistih firmah, katere oglašajo v tem našem vsakodnevnem svetovalcu. V koledarju so oglašeni le povsem solidni in v vsakem oziru zanesljivi firm. Posebno se pazi na to, da se uvrščajo v koledar oglašeni le takih firm in tedaj se jih lahko poslužujete brez vsake bojazni.

Komur pa ni kaj prav, komur kaj manjka v koledarju, ta mi pa naj sporoči. Za vsak migljaj in za vsak nasvet bom hvaležen in po možnosti bom tudi vsakega upošteval v bodoče.

Rudarska konferenca v palači TPD

V torek je bila pod predsedstvom rudarskega glavarja inž. Močnika v TPD razprava med zastopniki rudarjev in zastopniki družbe. Razprava je trajala nad pet ur ter se je končala s kompromisom, ker je Trboveljska sprejela velik del delavskih zahtev. V prvi vrsti se je razpravljalo o rudniških konzumih, ker so delavci nezadovoljni, da skoraj morajo kupovati v konzumih. V bodoče se ne bo odtegovala tudi vsa plača za konzum, temveč bo družba v vsakem primeru izplačevala rudarjem 20% plač na roko. Tudi bodo mogli v bodoče rudarji kupovati pri trgovcih, čeprav niso še poravnali vsega dolga pri konzumu. Le nakup pri konzumu v zadnjem mesecu mora rudar plačati v celoti, drug dolg pa v obrokih.

Novi državni proračun in narodno gospodarstvo

Pod tem naslovom piše beograjski »Privredni Pregled« z dne 1. decembra naslednje:

»Skoraj vsi proračunski predlogi so vedno, vsaj na prvi pogled lepi — vsak na svoj način. Tako je tudi pri nas. Vsak predlog pa je bil vedno lepši od proračuna samega, ko je bil definitivno sprejet. To pa vedno — zbog amandmanov. Poznamo jih dobro. Včasih se pojavljajo za časa same proračunske razprave, včasih pa tudi tik pred glasovanjem, čisto v zadnjem trenutku. Zgodilo pa se je tudi, da se je predlog finančnega zakona kar čez noč izpremenil v — omnibus. Za neki finančni zakon so celo dejali, da je bil »omnibus v dva nadstropja«.

Finančni minister, ki bi se že naprej odrekal amandmanom, bi si gotovo pridobil veliko popularnost, ki jo je danes težko dobiti tudi na drugih poljih, kaj šele na tem.

Amandmani niso popularni, vendar pa nimamo razloga, da bi se jih bolj bali ko nekoč. Nasprotno: upanje je celo, da jih morda niti ne bo!

Kredit in posojila

Nekaj pa je, kar je gotovo in znano. To so izredni izdatki, kateri bodo in za katere bo treba najti izredno kritje. To ne pomeni, da bi bil predložen kakšen poseben predlog proračuna izrednih izdatkov. To ni niti potrebno, ker se morejo naročiti nabave tudi na kredit, odnosno na podlagi posojila. More se pa najti kritje tudi v rednem proračunu, ker je malo izrednih izdatkov, ki se ne bi mogli razporediti na daljšo dobo. V tem primeru je treba najti samo kritje za odplačilo, odnosno za anuitete za krajšo ali daljšo dobo.

G. finančni minister pa je izjavil, da krediti za izredne potrebe niso vnešeni v proračunski predlog. Pri tej priliki je tudi priznal, da so nekatere izredne državne potrebe, za katere bo treba najti izredna sredstva. Nedavno pa je notranji minister izjavil, da bomo morali najeti posebna državna posojila za kritje teh izrednih potreb. Iz tega bi se moglo sklepati, da je postalo vprašanje posojila, odnosno izrednih kreditnih operacij opet aktualno.

Ce se reče »posojilo«, se misli na »posojilo«, kakor nam je bilo obetano v začetku l. 1928. Na takratno, sedaj že znamenito milijardno posojilo iz Anglije, ki ga je imel tedanji finančni minister že skoraj v žepu, toda ga vseeno ni zaključil! Ne na to posojilo, niti na kakšno drugo redno posojilo ni misliti, ker danes očitno ni čas za dolgoročno posojilo! Nekaj drugega so krediti, ki morejo biti tudi srednjeročni.

Izdatki brez kritja

Kar se tiče kreditov, ki jih finančni ministri radi skrivajo v finančnem zakonu, radi verujemo g. Letici, ko nam odkrito-ravno pravi, da se je skoraj popolnoma prenehalo s skrivanjem kreditov tam, kjer ni za nje mesta. Žal nam je, da ni rekel g. Letica, da se bo s tem popolnoma prenehalo. Kajti bojimo se, da bi nas mogel njegov naslednik lepega dne prav tako presenetiti, če bi se lotil posla, da izračuna, koliko je kreditov in v katerem znesku skritih v današnjem predlogu finančnega zakona, kakor je to storil g. Letica za svojega prednika, ko je ugotovil, da je sedanji proračun dejansko za 630 milijonov Din večji, kakor pa kažejo številke, ker so bili v tej višini skriti razni krediti v finančnem zakonu — in so zato ostali tudi brez kritja.

V upanju, da državni izdatki v novem proračunskem letu 1936-37 ne bodo znašali več kakor 10.307 milijonov Din — kakor je bilo sedaj predlagano — se moramo vprašati, v kakšnem razmerju bo ta obremenitev z narodnim dohodkom. Točnih podatkov o tem dohodku ni, vendar pa se smatra kot gotovo, da je padel naš narodni dohodek v zadnjih 5 do 6 letih za polovico, recimo od 60 na 30 milijard Din.

Tretjina narodnega dohodka za državne izdatke

Ce je to točno — prav gotovo pa je približno tako — potem pomeni to, da gre več kot tretjina vsega narodnega dohodka — nad 33% — za državne potrebe. To je na vsak način več, kakor pa se smatra za normalno. Nekateri mislijo, da je 15% maksimum. Nekateri pa menijo, da bi se smela vzeti od narodnega dohodka največ ena četrtina. Pri nas bo prihodnje leto vzela

država — eno tretjino, kar je vsekakor preširano in nenormalno.

Pa ni šlo drugače. Nikdar niso davčne in druge drž. dajatve padale sorazmerno padanju dohodkov davkoplačevalcev, odnosno padanju narodnega dohodka, kakor se niso tudi nikdar večale enako ko dohodki davkoplačevalcev. To je splošno znano.

Pravično ali mogoče

Nas pri tem ne zanima predvsem vprašanje, če je pravično odvzeti eno tretjino narodnega dohodka, ker je neprimerno važnejše vprašanje, če je praktično to sploh mogoče. In če ni mogoče, potem mora nastati zelo težka situacija. Redko je sicer to dovedlo tudi do katastrofe, ker se morejo na vse zadnje izdatki tudi črtati, če ne bi prihajali dohodki v približno predvidenih zneskih.

Reforma nekaterih davkov

Od davka na poslovni promet se pričakuje 170 milijonov Din več ko v prejšnjem letu. Navadno se pravi, da bi mogel dati ta davek tudi več, če ne bi bilo toliko davčnih zavezancev, ki se znajo temu davku izmuzniti (kar pa za Slovenijo prav gotovo ne velja, op. ured.). V zadnjih letih se je kontrola poostрила, vendar pa se ni dosegel pričakovani uspeh. Če se sedaj pričakuje za 34% višji dohodek, se vsiljuje misel, da so morda predvidene nekatere reforme (poleg posebnega dodatka na davek na brutto promet za nad en milijon letni promet, ki se pobira že od 1. avgusta 1935.).

Pričakuje se tudi reforma vozarinske takse, ki bi morala po proračunskem predlogu dati v novem letu 60 milijonov Din, to je za 30% več kakor v tekočem proračunskem letu.

Od zemljarine se pričakuje samo za 6 milijonov manjši dohodek (450 mesto 456). Ali je to v skladu z že izvršenim znižanjem davka?

Ali bo izredni dedatek na uslužbenski davek (od slednjega se pričakuje 220 milijonov ali 35 milijonov manj ko dosedaj (dal 75 milijonov.) to je samo 5 milijonov manj, ko je vendar padla za delavce zavezanost plačevanja tega davka?

Carinski dohodki so v zadnjih dveh letih rastli, ali pa bodo z ozirom na sankcije proti Italiji dali 50 milijonov več? V prvih šestih mesecih tekočega proračunskega leta so dale carine 347 milijonov Din, skoraj 13 milijonov več ko lani. Toda če se naš izvoz zmanjša in če zaradi tega pade tudi naš uvoz?

Monopolski dohodki padajo, vendar pa so v prvih šestih mesecih sedanjega proračunskega leta dali 820 milijonov Din, to je skoraj 47 milijonov več ko lani.

Železnice in rudniki

Od železnice se pričakuje za 82 milijonov večji dohodek (2022 namesto 1940). V prvih šestih mesecih sedanjega proračunskega leta so dale železnice 972 milijonov Din dohodkov, kar je za 22 milijonov manj ko lani. Blagovni promet na železnicah raste od aprila dalje. V septembru se je dvignilo število natovorjenih vagonov na 153.000. Tako velik promet je bil samo v septembru 1933, v letu 1932 in 1934 je bil manjši. Povečuje se, kar je nedvomno tudi potniški promet. Vendar pa to povečanje ni moglo še nadoknaditi izgube zaradi zadnje reforme bivšega prometnega ministra g. Vujića, ki je znatno znižal potniške tarife. Mnenje je, da se povečanje železniških dohodkov v prihodnjem proračunu v primeri s sedanjim ne pričakuje samo od povečanja prometa.

Državni rudniki so dali v prvem polletju 1935-36 90 milijonov napram 102 v istem času lani. V vsem proračunskem letu 1934-35 je bilo 210 milijonov dinarjev dohodkov, v tekočem jih bo okoli 200 milijonov. V bodočem letu pa so proračunani na 259, to je za skoraj 60 milijonov višje. Verjetno je, da je v načrtu, da bo država še v večji meri trošila iz lastnih rudnikov, kar pomeni, da bo za zasebne še manj posla.

Toliko bi se moglo reči zaenkrat v pričakovanju na ekspozice finančnega ministra, ki ga bomo slišali začetkom prihodnjega leta.

Optimizem

Brez dvoma je, da je proračunski problem v Franciji mnogo bolj resen kakor pri nas. Tam so davki v prvi 10 mesecih

t. l. dali za 2102 milijona frankov manj. Samo dohodnina je dala za 1189 milijonov manj, posredni davki in monopoli pa izkazujejo primanjkljaj nad 4 milijarde frankov, vse v primeri z isto dobo lani.

Mi smo v bolj ugodnem položaju, ker je izpadek davkov pri nas mnogo manjši kakor v Franciji. Nekateri davki so celo dali v prvih šestih mesecih t. l. več dohodkov ko lani (kakor prometni davek, trošarina, carine in monopoli).

Pri vsem tem pa mislimo, da se pri nas gleda na te stvari s prevelikim optimizmom.

Ali se mar more že danes reči, da bodo dale carine, monopoli, prometni davek, železnice in rudniki večje dohodke ko lani?

Da ponovimo to, kar smo deloma že naglasili: Nikogar ni, ki ne bi želel zboljšanja v gospodarstvu. Nikogar ni, ki ne bi bil vesel nad povečanjem državnih dohodkov od sedanjih davkov — toda ne od novih — če bi to zboljšanje nastalo zaradi zboljšanja v našem gospodarstvu, ne pa zaradi navijanja davčne vijaka. Zaenkrat pa tega zboljšanja v gospodarstvu še ni, niti se more napovedati. Ne moremo pa zidati na slučaj in čuda. Zato mislimo, da je še prezgodaj, če je kdo optimist.

Novo iznenadenje iz Češkoslovaške

Ze večkrat smo imeli neveselo dolžnost, da smo morali poudarjati, kako se naši zavezniki dostikrat prav nič ne zavedajo, da so politične zveze med narodi dobro utrjene šele takrat, kadar se morejo naslanjati tudi na dobre gospodarske odnose. Sedaj poroča zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« o novem primeru, kako se te resnice ne zavedajo na Češkoslovaškem.

Tako so se dolgo časa brez vsakega uspeha prizadevali naši gospodarstveniki, da se uvedejo posebne pristaniške tarife med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Dočim pa se je tarifno vprašanje med Češkoslovaško in Romunijo reševalo pospešeno, se pogajanja glede češkoslovaško-jugoslovenskih tarif ni rešilo še do danes. Toda vsaj tako daleč smo prišli, da imamo upanje, da se bo to vprašanje ugodno rešilo v začetku prihodnjega leta.

Komaj pa smo dobili to zagotovilo, že smo doživeli novo iznenadenje. Po dolgem prizadevanju se je namreč posrečilo lani napoliti promet španskih pomaranč za Češkoslovaško skozi Sušak. Ta promet se je razvijal dobro in v polno zadovoljnost vseh interesentov. Letos je bilo upanje, da bo ta promet še narasel, ko je nakrat prišla vest, da zahteva Češkoslovaška za španske pomaranče, ki se uvažajo skozi Jugoslavijo, fitopatološki pregled v Češkoslovaški, za kar je treba plačati posebno takso v višini 800 Kč za vagon. Ta določba ne pomeni, kakor pravi »Jugoslovenski Lloyd«, nič drugega, kakor da je tranzitiranje španskih pomaranč skozi jugoslovanska pristanišča nemogoče. Če bi bila to samo zaščitna odredba, ki so jo podvzele češkoslovaške oblasti, ne bi bilo na vse zadnje kaj reči, ker je pač vsak sebi najbližji. Toda pregleduje se samo blago, ki prihaja iz Jugoslavije in samo za to blago se zahteva tako visoka pristojbina za pregled. In vendar je vsaka nevarnost okuženja izključena, ker se blago vklada le v vagone, ki so obloženi s slamo in tapcirani s papirjem. Pomaranče potujejo nadalje skozi kraje, v katerih ni sadja, da se sploh ne morejo okužiti! Sloves jugoslovenskih fitopatoloških postaj je poleg tega tako dober, da bi zadovoljal tudi pregled samo teh postaj. Pa če že mora biti pregled čsl. postaj, zakaj tako visoka pristojbina? Vse polno načinov je, da se zaščitijo čsl. interesi, a pri tem ne udarijo tako težko jugoslovanski.

»Jugoslovenski Lloyd« poziva zato našo vlado, da brez vsake sentimentalnosti uredi to vprašanje tako, da bodo naši interesi v celoti varovani. Tej zahtevi zagrebškega gospodarskega lista se prav gotovo pridružuje vsa jugoslovanska gospodarska javnost.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 4. decembra objavlja: Uredbo o mali prodaji in drvarstvu iz državnih gozdov — Pravilnik o nadziranju proizvodnje plemenitih kovin — Tečaj 6% dalmatinskih agrarnih obveznic — Pravilnik o ureditvi lovskega katastra in lovne statistike — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

General Kondilis je izjavil novinarjem, da je popolnoma zadovoljen z rešitvijo grške vladne krize. Tudi na Grškem je včasih grozilo kiso.

Venizelos je izjavil, da se bo poslužil amnestije ter vrnil v Grčijo, vendar pa se ne bo več udeleževal političnega življenja.

Zasedanje novega angleškega parlamenta je bilo odprto v torek s prečitanjem kraljevega prestolnega govora. (Zaradi smrti svoje sestrice Viktorije se namreč kralj ni mogel osebno udeležiti otvoritvene seje.) V prestolnem govoru se močno poudarja, da bo Anglija ostala zvesta politiki Zveze narodov. V obrambo miru so morale biti izdane sankcije proti Italiji. Vlada nima nobenega razloga, da bi spremenila svoje dosedanje stališče glede etiopsko-italijanskega konflikta. Je pa za mirno rešitev spora, a mora naglašati, da mora ta ustrezati tako načelom Zveze narodov kot tudi interesom Etiopije. Koncem govora se napoveduje izpolnitev angleške vojske.

Ce bi se pomorska konferenca v Londonu ponesrečila, bo začela graditi Anglija orjaške bojne ladje, ki bodo imele od 50 do 60 tisoč ton.

Blok Italija-Francija-Nemčija naj bi se ustanovil po predlogu glasila italijanskega kolonialnega ministristva »Azzione Coloniale«. Ta blok bi takoj oprostil Evropo od angleške kontrole in Evropa bi potem postala gospodar Sredozemskega morja. Ta blok pa bi bil tudi najmočnejši protitež komunistični nevarnosti. Končno pa bi mogel ta blok zavezati novo razdelitev afriških kolonij. — Kakor se vse to lepo sliši, najbrže bo ostal ta predlog samo pobožna želja Italijanov.

Belgijski kraj je prišel v London, kjer bo baje skušal posredovati med Anglijo in Italijo.

Francoski in angleški strokovnjaki izdelujejo sedaj kompromisne predloge za rešitev italijansko-etiopejskega spora. Med strokovnjaki sicer še ni prišlo do sporazuma glede teh predlogov, upajo pa, da bo med njimi sporazum še pred 12. decembrom dosežen. Drugo vprašanje je seveda, če bodo ta sporazum prizadele države tudi sprejele.

Anglija ne bo odnehala in sankcije se bodo razširile na petroleje in druge predmete. Anglija bo zahtevala tudi od Švice in Avstrije, da se njun izvoz v Italijo reducira na lanskeletni obseg.

Iz Etiopije se poroča, da etiopske čete dovršujejo svoje priprave za splošno ofenzivo proti italijanski vojski. Na severni fronti imajo Etiopci zbranih že 400.000 mož., ki so dobro opremljeni ter tudi primeroma dobro izvežbani. Med vsemi etiopskimi oddelki na severni fronti so zveč vpostavljeni.

Potrjuje se vest, da so Italijani izpraznili mesti Gorabey in Gerlegubi. Italijanska južna armada se umika, deloma tudi zaradi nezanesljivosti askarov, ki so že v velikem številu prebegnili na etiopsko stran. Po nekaterih vesteh so italijanske čete na južni fronti tako demoralizirane, da niti mislijo ni na to, da bi dale resen odpor Etiopcem, kaj šele, da bi ofenzivno nastopile proti njim.

Etiopci so se začeli na nov način boriti proti tankom. Izkopljejo do pol metra globoke in široke jareke, ki jih prekrivajo s d'acem in peskom. V dežju se napravi nato pod to odejo pravo močvirje, iz katerega se tanki ne morejo izkopati. Na ta način so zajeli v zadnjem času 12 tankov.

Etiopci ofenziva se je že začela, vendar pa je prišlo šele do bojov predstraž. V teh bojih so bili Etiopci uspešni.

Na seji italijanske vlade je bilo sklenjeno, da bodo v najkrajšem času mobilizirani vsi letniški rezervisti od l. 1899. do 1909.

V Rimu so začeli sprejemati mesto denarja za vstopnice v kinematografe staro železo.

Izvoz petroleja, bakra in kemikalij v Italijo in Etiopijo bo dovolila ameriška vlada samo v količinah, ki sta jih obe državi uvažali iz Amerike v l. 1933.

Ameriška vlada je predložila kongresu zakonski načrt, s katerim se dovoljuje vladi kredit ene milijarde dolarjev za oboroževanje.

Obvezen vojaški pouk za kmetsko mladino je bil vpeljan z odlokom kmetijskega ministra v Avstriji.

V španski provinci Galiciji je prišlo do kmečkega upora. Morali so nastopiti proti kmetom orožniki. V boju sta bila ubita en orožnik in en upornik, mnogo kmetov in tudi nekaj orožnikov pa je bilo ranjenih.

Denarstvo

Odlog plačil

je dovoljen naslednjim zadrugam:
Hranilnici in posojilnici za blejski kot na Bledu, r. z. z. n. z. za 6 let od 18. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka od 20. maja 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Blagovici za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka od dne 25. marca 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Borovnici za 6 let od 2. novembra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge od 13. avgusta 1934 dalje.

Posojilnici v Cerknici za 6 let od 2. novembra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 3 odstotka bruto od 24. februarja 1934 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Cirkovcah za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka od 29. marca 1935 dalje.

Kmečko-delavski hranilnici in posojilnici v Dolu pri Hrastniku za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka od 22. junija 1934 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Hinjah za 4 leta od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka od dne 31. avgusta 1934 dalje.

Posojilnici v Križevih pri Ljutomeru za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka od 2. avgusta 1934 dalje.

Posojilnici v Makolah za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka od 22. julija 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Motniku za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka od 14. maja 1934 dalje.

Ljudski hranilnici in posojilnici v Ormožu za 6 let od 22. oktobra 1935 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka, računajoč od 4. junija 1934 dalje.

Upravni odbor Mestne hranilnice v Kranju razrešen

Banska uprava v Ljubljani je razrešila dosednji upravni odbor Mestne hranilnice v Kranju ter imenovala za gerenta hranilnice tvorničarja Maksa Focka v Kranju, za člane gerentskega sosveta pa: odvetnika dr. Šilarja, trgovca Ivana Savnika, gostilničarja Mira Peterlina, odvetnika doktorja Sabothya, prof. Malnarja, trgovca Matka Kohla, kamnoseka Jegliča, trgovca Fr. Ahadčiča in ključavničarja Ivana Bitenea.

Novi devizni režim v Romuniji

Te dni izdana nova uredba o prometu z devizami razlikuje zdrave in slabe valute. Dodeljevanje zdravih valut pripada Narodni banki, ki ima tudi prioriteto do njih. Slabe devize se morejo prosto trgovati. Za izplačevanje valutnih premij se ustanovi poseben fond pri Narodni banki, v katerega se bodo vplačevale dodatne takse na vrednost uvoznega blaga in 12 odstotne takse na ves izvoz petroleja. Višina dodatne takse se bo določila pozneje. Dosedanja komisija za zunanjo trgovino se odpravi. Odpravljeno bodo tudi uvozne in izvozne premije ter kompenzacije, ki presegajo okvir, ki je bil določen na seji ministrskega sveta z dne 9. oktobra. Seda je kompenzacijske liste se morejo raztegniti na nove predmete samo z dovoljenjem ministrskega sveta. Nova devizna uredba etopij v veljavo dne 1. decembra. Trgovinski minister je izjavil, da bodo vsi dosednji plačilni dogovori odpovedani.

Angleška vlada je razpisala posojilo 300 milijonov funtov za izpolnitev angleškega oboroževanja. Posojilo bo razpisano v dveh obrokih in se bo obrestovalo po 2½%. Emisijski kurz znaša 96 funtov. Kljub nizki obrestni meri je odziv občinstva zelo dober in je uspeh posojila zagotovljen.

Iz združnega registra

Vpisala se je Čevljarska zadruga v Predvoru, r. z. z. o. z. Zadruga bo za svoje člane skupno nabavljala vse potrebščine za izvajanje čevljarskega obrta, po potrebi ustanovila skupno delavnico in skrbela za vnovčevanje njihovih izdelkov.

Visali sta se zadrugi: Vodovodna zadruga, r. z. z. o. z. pri Gornji Sv. Kungoti in Mlekarska zadruga Hraše pri Smledniku. Razdružila se je in prešla v likvidacijo zadruga Konzumno društvo za Šoštanj in okolico.

Carinska unija z Bolgarsko

Sofijski list o predlogu ljubljanske zbornice

Sofijski dnevnik »Miro« z dne 16. novembra je objavil na uvodnem mestu članek dr. Mutafova o carinski uniji med Bolgarsko in Jugoslavijo. Članek se glasi:

»Ljubljanska trgovsko-industrijska zbornica je pokrenila vprašanje sklenitve carinske unije med Bolgarsko in Jugoslavijo. To pot je to vprašanje pokrenjeno s formalnim sklepom ljubljanske zbornice, da se takoj začne z intenzivnim delom za vzajemno gospodarsko sodelovanje. V to svrhu naj jugoslovanski minister za trgovino in industrijo sprejme v svoj program proračunskega dela tudi pripravljala dela za sklenitev carinske unije z Bolgarsko. Kakor vidimo, je vprašanje pokrenjeno kar najbolj resno in naši gospodarski krogi postopajo nad vse preudarno, ko so ga začeli prav tako resno proučevati.

Pred tridesetimi leti ni bilo to vprašanje samo postavljeno, temveč tudi rešeno s posebnim dogovorom med Srbijo in Bolgarsko, ki pa je ostal brez naše krivde in le zaradi zaprek tujih zainteresiranih držav, neizveden. Od tedaj je poteklo mnogo vode. Vrstili so se dogodki, ki so zavirali naše dobre želje, da je bolje, če se teh dogodkov sploh ne spominjamo. Vemo zelo dobro, da se bodočnost gradi na podlagi preteklosti. Vendar pa za nas ni nobena tajnost, da so za ta razvoj krive tuje države, ki niso dovoljevale svobodnega poteka in razvoja življenja niti Srbiji niti Bolgarski. A na vse zadnje — priznajmo, da so tudi med Srbi in med Bolgari lovili ljudje, da tako med Srbi ko med Bolgari živi zabloda na račun njihove bodočnosti — ali pa je treba, da še vedno ta miselnost vpliva na bodočnost dveh držav, ali morajo te iste zablode ovirati tudi naše odnose z današnjo Jugoslavijo?

Ko smo pred nekim časom pisali o današnji Jugoslaviji, smo podčrtali, da so objektivni pogoji, ki bodo preje ali pozneje vsilili drugo pojmovanje in sodelovanje teh dveh držav. V ta namen pa je potrebno vzajemno spoznavanje in razumevanje ne za ono, kar nas je dosedaj delilo, temveč za to, kar nas združuje.

Ali je že prišel ta trenutek?

Na to vprašanje odgovarjamo pozitivno. Morda bodo nekateri krogi na to odmahovali z glavjo. Toda treba si je dobro zapomniti, da gre le še za delo, ki pri danih pogojih zahteva sodelovanje obeh narodov. Nočemo brskati po preteklosti, ki nas deli. Nočemo govoriti o prepadu, ki so ga skupali Srbi in Bolgari med seboj. Prisel je čas, da mislimo o tem, kar nas more združiti.

Težkoče finančnega, trgovskega in industrijskega značaja se še preveč upirajo,

a zadostuje, da rešimo vprašanje politično. Po sestanku državnih poglavarjev in začetem zblizanju med Jugoslavijo in Bolgarsko ni objektivnih razlogov za razdor. Storili smo vse za zblizanje in medsebojno razumevanje. Ali še kaj želimo? Potrebno je, kakor se nam pripoveduje, da se v medsebojnih dogovorih izrazi volja obeh držav za sodelovanje. Če pa je v Ljubljani pokrenjeno vprašanje o carinski uniji, to dokazuje, da je v drugi deželi že ta volja. Počakali bomo, da se o tem vprašanju izrečejo tudi Beograd, Zagreb in vsa Jugoslavija.

O tem vprašanju treba razpravljati. Mogoče bi se reči marsikaj stvarnega za in proti. Bolgarska ima svoj sistem trgovinskih pogodb, ima svoje klirinške pogodbe, kompenzacije in kontingente. A obstoji tudi razlika v valutnih in bančnih vprašanjih med obeh deželama. Toda če je bila pred dvema stoletji Francija razdeljena na neodvisne pokrajine, ki niso niti hotele slišati o skupnih interesih, če je Nemčija do Lista ohranila še sistem neodvisnih carinskih področij — zakaj ne bi dopustili — da kljub veljavnim razlikam pogodb in sporazumov med tujimi državami na eni ter Jugoslavijo in Bolgarsko na drugi strani — vendarle obstoji zajednica interesov obeh dežel, ki tudi po svoji gospodarski strukturi predstavljata eno celoto, sposobno, da se na zunanjo mnogo močneje uveljavi, kakor pa se je dosedaj.

Danes je na dnevnem redu vprašanje držav v Podonavju. Razpravlja se vprašanje o vzhodnem, sredozemskem in balkanskem paktu. V zvezi s temi vprašanji je treba razmišljati tudi o novo postavljenem vprašanju. Nihče od zainteresiranih ne bo imel od tega škode.

Vprašanje carinske zveze z Bolgarsko bi bilo že pred tridesetimi leti rešeno, če ga ne bi takrat močna Avstro-Ogrska preprečila. Za njo je bila ta zveza strašilo. Vedela je, česa se mora bati — naše zajednice.

In kakor magnetna igla kaže mornarju na morju varno smer, tako je tudi v političnem življenju varen kašipot.

Samo vprašajmo se: kaj misli o tem koraku naš neprijatelj? In kašipot je tu!

Ce se naš neprijatelj veseli nad tem našim korakom, potem ga raje ne napravimo. Če pa se boji, potem pomeni to, da je za njega slab, za nas pa dober.

To je pri tem vprašanju že dokazano. Neprijatelj južnih Slovanov nikakor ne žele, da se ustvari zajednica katerihkoli naših interesov.

Torej?

Treba v tej smeri delati, treba jo je doseči!

Navodila za odmero pridobnine

Ker je v interesu davčnih zavezancev, da poznajo navodila, ki jih prejema davčne uprave glede odmere davkov, objavljamo iz zadnje okrožnice davčnega oddelka finančnega ministrstva, ki je bila poslana vsem davčnim upravam, glavna navodila.

Vse davčne uprave morajo z javnim pozivom pozvati vse zavezance pridobnine, posebnega davčnega dodatka, davka na poslovni promet, davka na neoženjene osebe in davka na luksuz, da vložijo v času od 1. do 31. januarja 1936 svoje davčne napovedi.

Zlasti se opozarja vse davčne uprave na uvedbo posebnega davčnega dodatka na pridobnino, ki je bil uveden s § 21. zakona o proračunskih dvanajstinah. Davčne uprave se opozorjene, da bodo davčni zavezanec prijavljati za te dodatke v davčni prijavi za pridobnino v posebno določeni rubriki, takoj za rubriko, v kateri se prijavlja čisti dohodek. Davčni zavezanec prijavlja v eni rubriki celotni brutto-promet, dosežen v poslovnem letu pred davčnim letom (t. j. ves promet, dosežen ne samo s potrošniki, temveč tudi s tujino, in sicer tako od podjetja, ko tudi od podružnice), nato ločeno v posebni rubriki promet s

tujino, ki se od gornjega prometa odbije in končno ostali brutto-promet, ki podleži plačilu posebnega davčnega dodatka po členu 59/II zakona.

Ce ima katero podjetje podružnice na ozemlju več davčnih uprav, odmeri posební davčni dodatek davčni odbor, ki je pristojen za odmero pridobnine glavnemu podjetju.

Davčne uprave se opozarjajo, da se mora kazen po členu 137 za nevlóžitev prijave predpisati tako za osnovni davek ko tudi za posebni davčni dodatek.

Ko prejmejo davčne uprave od občin vse davčne prijave, ki so bile vložene tako v rednem ko tudi v izrednem roku 15 dni, združijo te prijave z onimi, ki so jih prejele neposredno ter sestavijo za vsako občino seznam onih davčnih zavezancev, ki niso vložili davčne prijave. Po tem seznamu bodo nato davčne uprave pozvale z osebnimi pozivi te zavezance, da vložijo te prijave v roku od 20. do 28. februarja.

Sestave davčnih predlogov, seznamov in razporedov morajo biti v manjših davčnih upravah končane do 10. aprila, v večjih pa do 10. maja, da se morejo začeti zasedanja

davčnih odborov pri manjših upravah že 1. maja, pri drugih pa 1. junija.

Davčni oddelki fin. ministrstva zlasti opozarja davčne uprave, da skrbno zbirajo podatke za izdelavo davčnih predlogov. Posebno pažnjo naj posvetijo popisu davčnih zavezancev pa členu 110 zakona.

Pri sestavljanju davčnih predlogov je treba zlasti paziti na to, da se brezpogojno ohrani razmerje med posameznimi davčnimi zavezanci in da bo vsakdo obdačen od čistega dohodka, ki ga je dejansko dosegel. Nikakor se ne sme dogoditi, da bi bili slabšeji davkoplačevalci nesorazmerno visoko, močnejši pa nesorazmerno nizko obdačeni, ali da se visoke davčne osnove odmerjajo davčnim zavezancem, ki več ne obstojajo, samo zato, da bi se na ta način povišala skupna davčna osnova in s tem dosegel fiktiven uspeh pri odmeri davka.

Zunanja trgovina

Finančni minister je izdal v soglasju z ministrskim svetom sklep, da se prepove vsak izvoz živinske krme (ovsa, ječmena, sena, detelje, lucerne, nizke pšenice, slame, otrobov in suhih pesinih rezancev). Dovoljen pa je še izvoz plev od riža in posušene pese, ki jo izvažajo sladkorne tvornice, toda tudi te smejo izvoziti le polovico svoje proizvodnje.

Českoslovaški uvozni sindikat je dovolil za december uvoz 15.000 špeharjev in 220 vagonov svinjske masti, od katerih se bo uporabilo 40 vagonov za mešanje z margarino.

Bolgarska je letos izvozila 5600 vagonov grozdja, za 1900 vagonov več ko lani.

Francija je v prvih desetih mesecih letošnjega leta uvozila blaga za 17,47 milijarde frankov (lani za 19,43), izvozila pa za 12,76 (lani za 14,63) milijarde frankov. Pasivnost njene trgovinske bilance se je od lani znižala od 4,8 na 4,5 milijarde frankov.

Madjarska je uvozila v oktobru blaga za 39,2 (lani za 33,1), izvozila pa za 53,4 (lani 37,1) milijona pengov. Dočim je bila lani v oktobru madjarska trgovinska bilanca aktivna le za 4, je bila letos za 14,2 milijona pengov. V prvih devetih mesecih je Madjarska uvozila lani za 280, letos pa za 306, izvozila pa lani za 316, letos pa za 352 milijonov pengov in je bila s tem njena trgovinska bilanca aktivna za 45,9 milijonov pengov.

Nemčija je v oktobru izvozila blaga za 391, uvozila pa za 336 milijonov mark, da je bila njena trgovinska bilanca aktivna za 55 milijonov mark.

Českoslovaška vlada je izdala ostre ukrepe proti hmeljarjem, ki so zasadili več hmelja, kakor pa je bilo predpisano z zakonom in uredbi iz l. 1934. Kdor je prekršil te predpise, bo moral plačati za vsako odvisno hmeljsko sadiko od 50 do 80 Kč.

Cene premoga za domačo porabo so na Poljskem znižali za 15 %.

Ameriška petrolejska podjetja so napovedala skorajšen dvig cen za petrolej.

Svetovna letna proizvodnja živega srebra znaša 6500 ton, od katerih odpade na Španijo 2750 ton, na Italijo pa 2000 ton.

Že v 24 urah harva, pisara in kemično snali oblike, klobake itd. Skrobi in svečelolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suhi, monga in lika domače perle
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 2.
Telefon št. 23-71.

Svetovna proizvodnja čevljev

V preteklem letu je bilo na vsem svetu narejenih približno 953 milijonov čevljev, od katerih je proizvela Evropa 464, Sev. Amerika 384,5, Južna Amerika 42, Azija in Oceanija 39,5 in Afrika 12 milijonov parov. Največ čevljev so proizvele Združene države Sev. Amerike, namreč 375 milijonov, nato Anglija 114, Rusija 80, Francija 74, Nemčija 72, Českoslovaška 34, Italija 30, Brazilija 18 in Kanada 18 milijonov čevljev. Če te številke primerjamo s številom prebivalstva navedenih držav, pa dobimo precej točno sliko o bogastvu njihovega prebivalstva. Moglo bi se skoraj reči, da so bogate države one, v katerih prideta 2 para čevljev na leto na prebivalca, prav revne pa one, v katerih ne pride niti en par novih čevljev na prebivalca. Seveda pa je to sliko treba tudi nekoliko korigirati, ker USA, Českoslovaška in Anglija tudi izvažajo mnogo čevljev.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani ceni Din 12— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 23

Nove knjige

Q. Horatius Flaccus: Izbor iz Satir in Pism. Prevod. Strani 93, cena Din 10, s poštnino Din 12. Založba tiskarne Merkur v Ljubljani.

Kot peti zvezek »Male knjižnice« je izdala tiskarna Merkur Horacijevu zbirko satir in pism, ki jo je priredil prof. Anton Sovrè. Prevodi so vzeti razen treh Sovrètovih vsi iz zapuščine pok. gimn. ravnatelja Škerlja iz Novega mesta. Prireditelju je uspelo dati izboru zaključeno enotnost, da je knjiga tako vsebinsko kot jezikovno na višku. Knjižica je pa še posebno zanimiva zato, ker praznujemo letos 8. decembra dvatisočletnico Horacijevoga rojstva. Mnoge univ. je so te proslave že priredile in povsod se je poudarjal velik pomen Horacijevih pocižij za naš čas. Že zaradi svoje vloge v starem Rimu je pa mož zanimiv tudi politično.

Izbrane satire (6 najvažnejših) in pisma (4) nam prikazujejo tega mojstra besede kot praktičnega človeka, mirnega pa vendar ostroumnega opazovalca ter kritika družbe. Njegov humor je tudi bolj razumljiv starejšim ljudem, za naš čas pravi balzam, ko je nasprotno vse neumerjeno, pesimistično in volto. Bila je zelo dobra misel, izdati Horacijevu knjižico prav ob tem času. Kdor hoče poznati solidno pesništvo, naj bere tega umerjenega in vendar najslavnjšega poeta vseh časov.

Prof. Sovrè je tudi s temeljitim uvodom poskrbel, da bo knjižica vsakogar razvedrila. Na dvanajstih straneh nam daje zgledeno študijo o avtorju in opis njegovega življenja. Tako je tudi s te strani knjiga zelo koristna in poučna ter jo priporočamo vsem, ki znajo hraniti in ceniti vedno uporabno knjigo. Kakor kažejo dosedanja zvezki, bo serija »Male knjižnice« za 80 Din nudila naročnikom dosti več vredno zbirko in se vsakomur prikupila. Priporočamo jo zlasti starejšim dijakom, dijakom samim in onim bralcem, ki imajo domačo knjižnico. Popolno dobiš zbirko, če jo čimprej naročiš.

Jz trgovskega registra

Vpisali sta se nastopni tvrdki:

I. Pogačnik, trgovina s kurivom v Ljubljani. Imetnik: Ida Pogačnik, Ljubljana, Bohoričeva ulica 5.

»Pinosac«, izdelovanje smolnih proizvodov po patentih dr. Allina, lastnik Hubert Luckmann, trgovec v Mariboru. Sedež tvrdke Rače pri Mariboru.

Vpisale so se naslednje izpembe in dodatki:

Delavska pekarna in slaščičarna M. Cvrtla in drug, Ljubljana. Družbo zastopa odsej vsak družabnik samostojno.

»Oleum« industrijska družba za rafiniranje olja, družba z o. z. v Ljubljani. Z notarskim zapisom se je izpremenila družbena pogodba v §§ 3. in 6. Osnovna glavnica v višini 37.500 Din je vplačana v celoti. Družbo zastopa vsak poslovodja samostojno.

A. & E. Skaberne, Ljubljana. Izbris se prokura, podeljena Goli Robertu.

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani. Izbrisajo se člani upravnega sveta: Andrej Šarabon, Svetislav Jovanović, Viktor Naglas in dr. Milan Korun, vpišejo pa novi člani: industrialec dr. Milan Lilek, posestnik Alojzij Lilek, odvetnik dr. Hacin in ravnatelj inž. Jaromir Hanuš, vsi v Ljubljani.

Jugoslavenska udružena banka, v Zagrebu, podružnica v Mariboru. § 45. družbenih pravil se izpremeni. Za glavna zavoda v Beogradu in Zagrebu podpisujeta dve pooblašeni osebi kumulativno. Za podpis firme so upravičeni: člani ravnateljstva

(uprave), od uprave imenovani prokuristi in pooblašenci. Ravnateljstvo predpisuje podružnicam meje oblasti za njih podpisovanje. — **Izbrisajo se** dosedaj za podpis pooblašene osebe: Bela Milič, Lavoslav Šlezinger, Franjo Zdvorak, dr. Milan Vrbanić in Oskar Fontana. Vpišejo pa se kot za podpis firme pooblašene osebe: Oskar Barth kot član upravnega odbora in Administrateur délégué in Rajmund Hlavaček kot prokurist pri podružnici v Mariboru. — **Dr. Stanko Šverljuga** je izvoljen za podpredsednika zavoda. Dr. Stjepan Mlinarič, namestnik ravnatelja, podpisuje sedaj z dodatkom »pp.«; Bogdan Pogačnik je imenovan za direktorja podružnice v Mariboru in podpisuje sedaj brez dodatka.

Splošna maloželezniška družba, d. d. v Ljubljani. Izbris se član upravnega sveta inž. Lado Beve, vpiše pa se član upravnega sveta inž. Josip Pavlin, pooblašeni civ. inženir v Ljubljani.

Izbrisali sta se nastopni tvrdki:

Sedež podružnice v Ljubljani tvrdke V. Bizjak in drug, kr. dvorni dobavitelj, tvornica kekso in dvopeka. Tvrdka ostane vpisana kot centrala pri okrožnem kot trgovinskem sodišču v Zagrebu.

Franz Jakopič v Ljubljani — zaradi opusta obrata.

Doma in po svetu

Z amnestijo je bilo pomiloščenih okrog 15.000 ljudi, zaradi gozdnih krivic, to je samolastnega prisvajanja državnih gozdov, odnosno sečnje v teh gozdovih, okoli 8 do 10 tisoč.

Zemljoradniška poslanca Lazić in Stajić sta zaprosila predsedstvo skupščine, da jima dodeli nove prostore, ker sta izstopila iz Jevtičevega kluba in ker bosta ustanovila svoj klub.

Spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru je bil na praznik zedinjenja odkrit v Tuzli.

Izdelava spomenika po pok. romunskem ministrskem predsedniku Bratianu je bila poverjena jugoslovanskemu kiparju Meštroviću.

Gradbeni minister je odobril načrte za gradnjo novega vodovoda na Cetinju. Gradbeni dela so proračunana na nad 10 milijonov Din. Z delom se bo pričelo v najkrajšem času.

Proračun prosvetnega oddelka je določil banovinski šolski odbor na 7.056.882 Din, za 705.613 višje, kakor je znašal lanski proračun.

Cesto od dubrovaške Reke do Cavtata bodo asfaltirali. Cesta je dolga 25 km. Dela so bila oddana neki zagrebški tvrdki.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudniške vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Kdaj bomo čitali iz Slovenije tako lepe vesti?

Prevoznino za krmo je znižalo prometno ministrstvo.

Železnica v Zenici je s koncem novembra odpovedala 1025 delavcem, to je skoraj vsem delavcem, razen onim, ki so potrebni za vzdrževalna dela. Ta odpoved ne dokazuje ravno, da bi se vodila železnica dobro, ko pa mora, vsak hip odpovedovati delavcem.

900 delavcev, ki so bili zaposleni od Našičke v gozdu Garjevica, je zahtevalo povišanje mezd. Ker podjetje ni izpolnilo njih zahteve, so stopili v stavko.

Delavstvo tvornice vagonov v Slavon-skem Brodu je začelo stavkati, ker je podjetje odklonilo njegove zahteve glede zboljšanja mezd in delovnih pogojev.

Doslej je bilo v Italiji konvertiranih za 60 milijard lir državnih posojil ter je s tem država prihranila 3 milijarde lir.

V Italiji so začeli z vsemi mogočimi akcijami za zbiranje zlata. Tako bo 18. decembra »poročni dan«, ko bodo vsi Italijani polagali na oltar domovine svoje poročne prstane. Zgodaj si mora Italija pomagati z temi sredstvi.

V Gradcu so odkrili spomenik avstrijskemu admiralu Tegetthofu, ki je uničil italijansko ladjeve pri Visu. Pa ne da bi etiopski uspehi že ohladili avstrijske simpatije za Italijo.

Število konkurzov je padlo v letošnjem letu na vsem svetu, kakor je ugotovilo tajništvo Zveze narodov.

Japonska je imela po uradnih podatkih dne 1. oktobra 97 in pol milijona prebivalcev.

Eksekutorji na Madjarskem dobe motorna kolesa, da bodo mogli hitreje rubiti po deželi kmete zaradi zaostalih davkov.

Mesto prstanov bodo odslej prenapeti narodni socialisti darovali svojim zaročenkam Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«.

Založba Ekonomska enota, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani, Miklošičeva 15, sklicuje

izredni občni zbor

za dne 12. decembra 1935

ob tričetrt na sedem zvečer v restavraciji pri Slamiču

s sledečim

dnevnim redom:

1. čitanje zapisnika,
2. volitve novega odbora,
3. slučajnosti.

Odbor.

Novi sovjetski avion za 12 potnikov se je pri poskusni vožnji ponesrečil. 6 potnikov je bilo ubitih, med njimi trije inženirji.

Dobave-licitacije

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje ponudbeno licitacijo za napravo manjših kanalov. Ponudbe je treba vložiti pod običajnimi pogoji do 12. decembra pri mestnem gradbenem uradu.

Komanda podmorniške flotile Tivat sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi električnega materiala.

Dne 30. decembra bo pri Avtomobilskem polku v Zagrebu licitacija za dobavo kompletnega aparata za vulkaniziranje. — (Predmetni oglasi so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Oddaja kondenzatorja bergmanove turbine v popravilo se bo vršila potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 12. decembra pri Direkciji državnega rudnika v Kaknju. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Nabava 5000 kg bencina. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje dobavo 5000 kg mešanega bencina z ofertalno licitacijo na dan 23. decembra. Pogoji se lahko vpogledajo ali kupijo po Din 10 — v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadst., soba št. 41. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Radio-Ljubljana

Petek, dne 6. dec.: 11.00 Šolska ura — 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Ženska ura (ga. Zlata Pirnatova) — 18.20 Vokalni koncert slovenskih skladateljev (poje gđc. Carmen Antič, pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek) — 18.40 O zaščiti upnikov (g. dr. Joža Voršič) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nac. ura — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Edvard Grieg: Peer Gynt, simfonična pesnitev (radijski orkester).

Sobota, dne 7. dec.: 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Napoved časa, obvestila — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Radijski orkester — 18.40 Pereča znanje politična vprašanja (g. dr. Alojzij Kuhar) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nac. ura — 20.00 Prenos iz Maribora, izvaj. Slov. pevsko društvo »Maribor« pod vodstvom stolnega kapelnika g. Jan. Ev. Gašpariča — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Radijski jazz.

Od 3—5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev štejemo v svoj krog.

Vabimo vani vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica)

LJUBLJANA

Lepila za knjigoveznice, tovarne kuvert, kartonaže in ostalo industrijo,

Lepila za etiketiranje na papir, les, steklo, pločevino etc.

izdeluje v neprekosljivi kakovosti in dobavi po najnižjih cenah

„Savinja“ d. z o. z.
Tacen - St. Vid nad Ljubljano

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte vzorce!

KLIŠJE
vseh vrst fotografij
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13